



ETF vebinar o MERENJU  
NEUSKLAĐENOSTI VEŠTINA - 25.  
novembar 2021. godine

## MERENJE POJEDINAČNE I ZBIRNE NEUSKLAĐENOSTI

Korišćenje ankete o veštinama odraslih i OECD baze podataka o veštinama za radna mesta

Glenda Quintini  
Viši ekonomista  
Odsek za veštine i zapošljivost  
Direktorat za zapošljavanje, rad i socijalna pitanja





# Vrste neusklađenosti i relevantni izvori podataka OECD-a



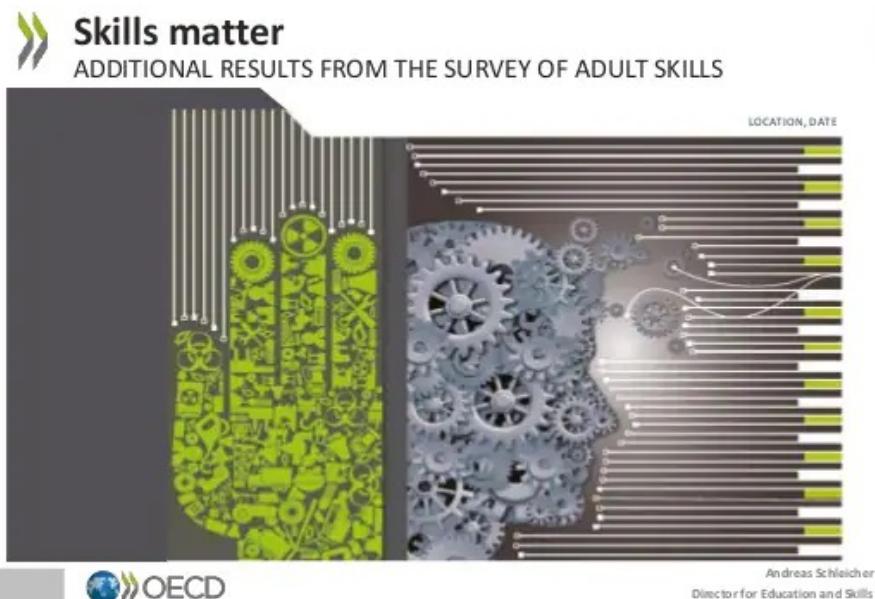
- Neusklađenost na radnom mestu
- Adekvatnost veština i kvalifikacija zaposlenih za sadržaj njihovog posla;
- Vrste:
  - Neusklađenost kvalifikacija: preterane/nedovoljne
  - Neusklađenost veština: previšok stepen/nedovoljan stepen
  - Neusklađenost oblasti učenja
- Izvori podataka: [Anketa o veštinama odraslih \(PIAAC\)](#)
- Posledice: za pojedince i firme

- Neusklađenost na tržištu rada
- Adekvatnost kvalifikacija i veština radne snage za potražnju na tržištu rada;
- Vrste:
  - Nestašice
  - Viškovi
- Izvori podataka:  
[www.OECDSkillsforJobsdatabase.org](http://www.OECDSkillsforJobsdatabase.org)
- Posledice: za pojedince i zemlje



---

# NEUSKLAĐENOST na radnom mestu: ŠTA NAM PIAAC GOVORI?





# Anketa o veštinama odraslih ukratko



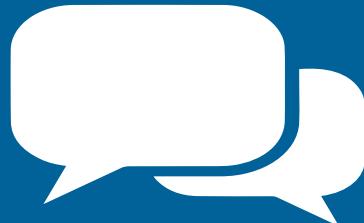
245 hiljada odraslih u 39 zemalja/privreda

Veličina uzorka od minimuma od približno 4 500  
do maksimuma od skoro 27 300



Izvršena je procena pismenosti, matematičke  
pismenosti i rešavanja problema u tehnološki  
bogatim okruženjima

Anketom su prikupljene informacije o  
kontekstu za odrasle tokom približno 40  
minuta



Anketom se prikuplja niz transverzalnih veština, kao  
što su saradnja sa drugima i organizovanje sopstvenog  
vremena, što se od pojedinaca zahteva u radu.

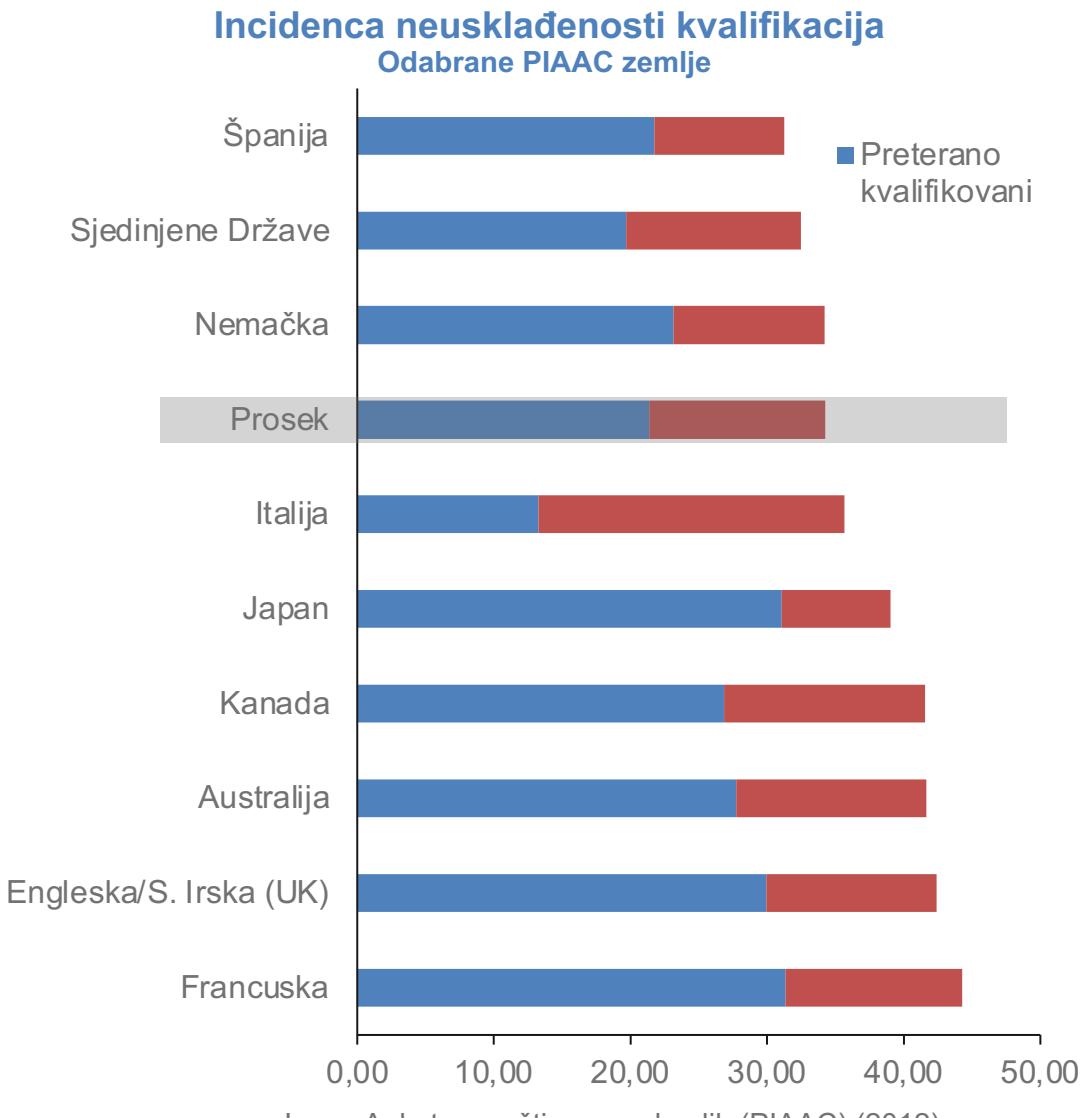




# Preko 1/3 radnika nisu usklađeni prema kvalifikacijama

Radnik/ca ima više (niže) kvalifikacije od potrebnih za dobijanje posla

- U proseku:
  - 21% preterano kvalifikovanih
  - 13% nedovoljno kvalifikovanih

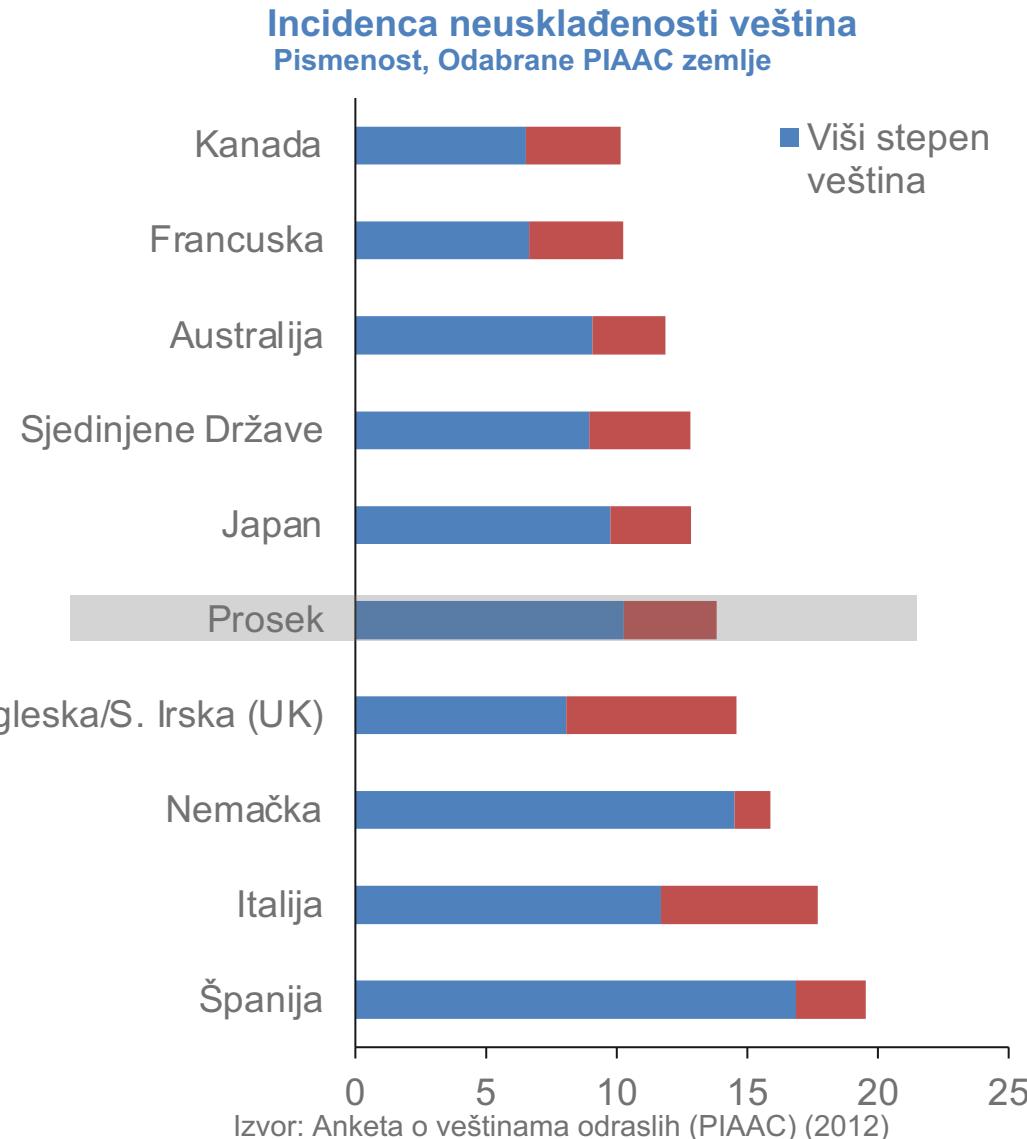




# Oko 1/7 radnika nisu usklađeni prema stepenu pismenosti

Radnik/ca ima viši (niži) nivo veštine od radnika koji su dobro usklađeni

- U proseku:
  - 10% ima viši stepen veština
  - 4% ima niži stepen veština

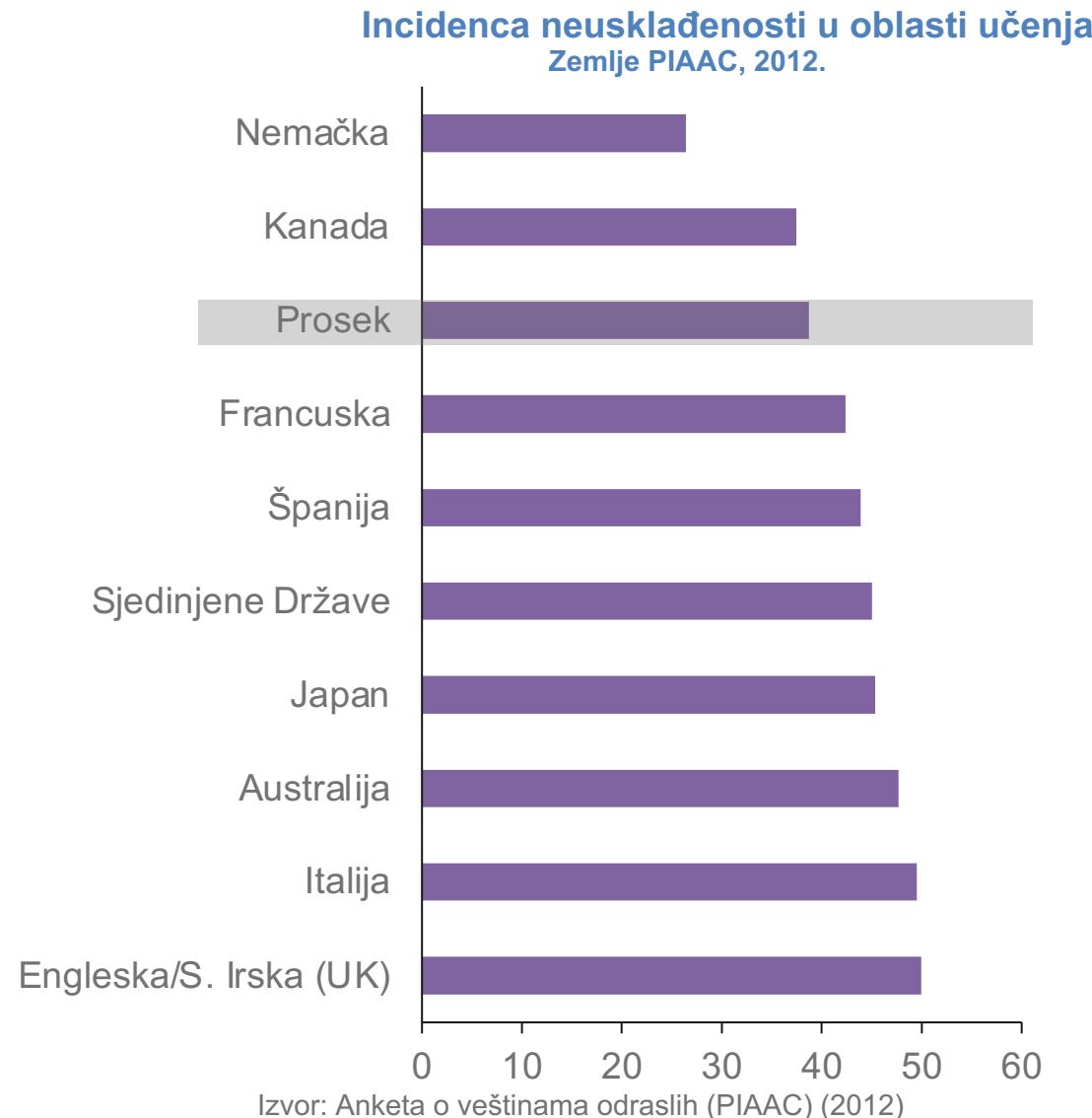




# Oko 4/10 radnika nisu usklađeni prema oblasti učenja

Najviši stepen kvalifikacija radnika/ce je u oblasti koja nije u vezi sa radnim mestom

- U proseku:
  - 39% neusklađenosti
  - 40% njih takođe nije usklađeno po kvalifikacijama





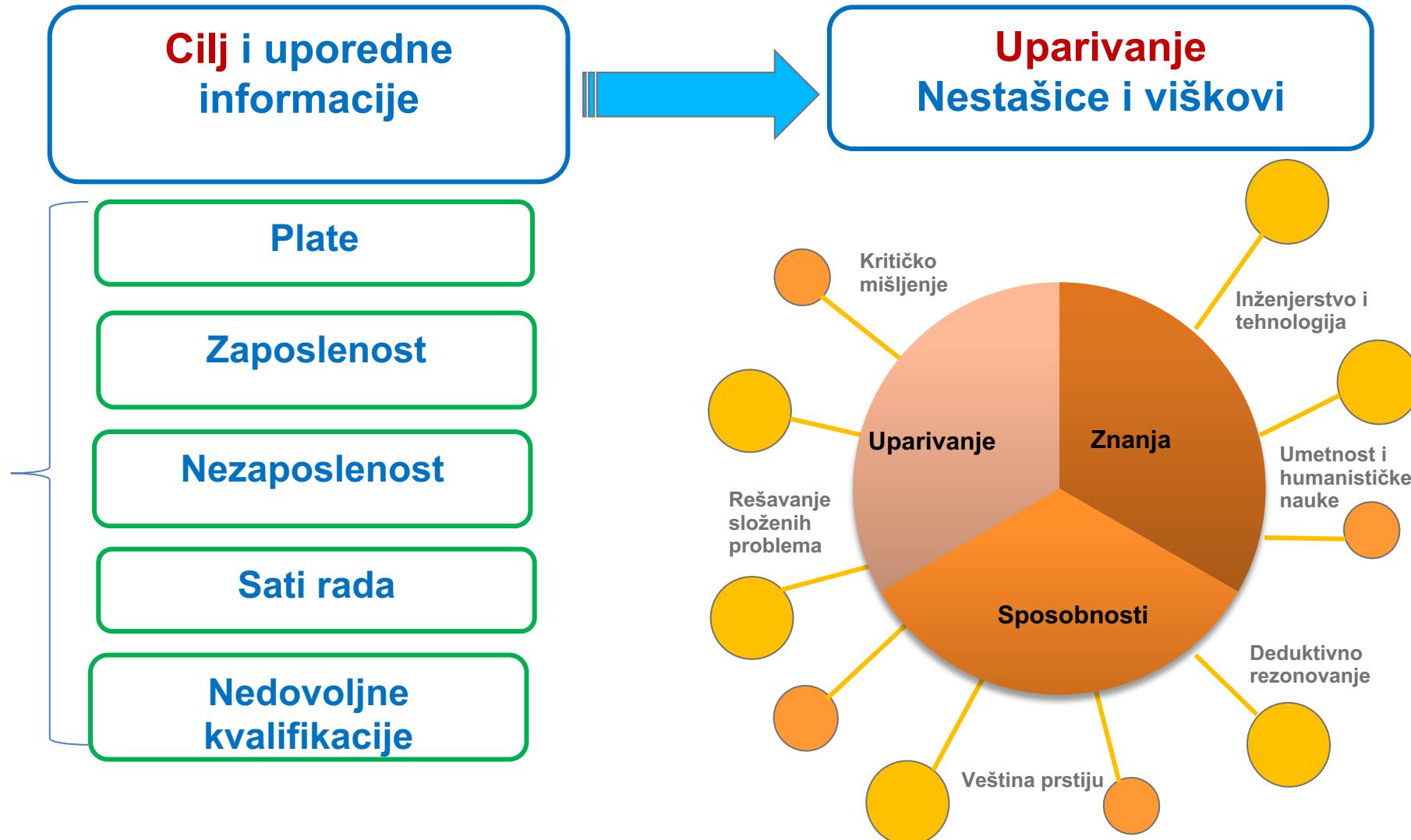
---

# Zbirna NEUSKLAĐENOST: UVID IZ OECDSkillsforJobsdatabase.org





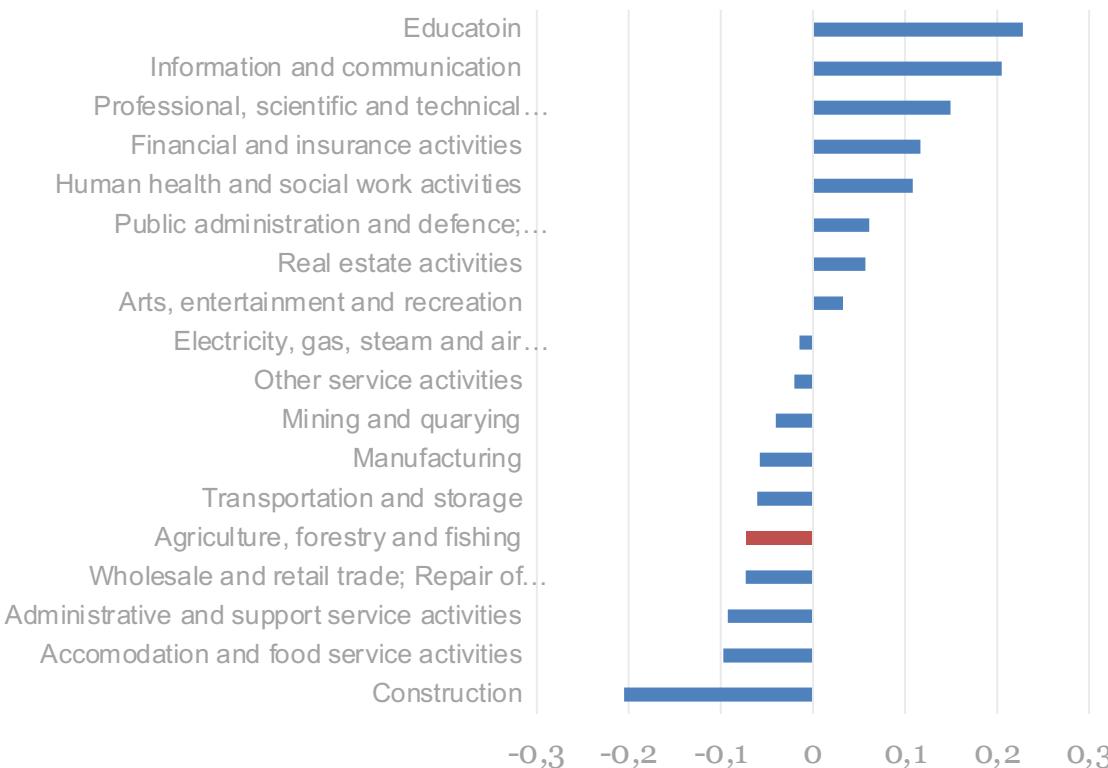
# Kako merimo postojeće nestašice i predstojeće promene: baza podataka Veština za radna mesta



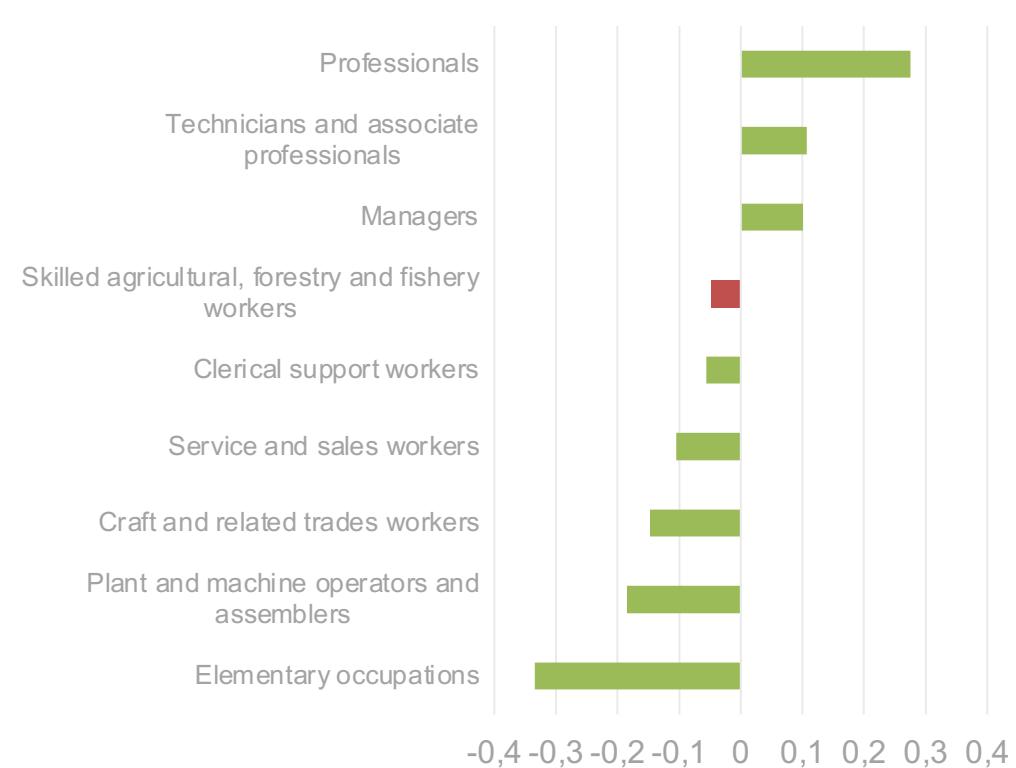


# Nestašice i viškovi variraju među sektorima i zanimanjima

Nestašice i viškovi po sektoru delatnosti



Nestašice i viškovi po zanimanjima





# Iza zbirnih brojki možemo da izrazimo disbalanse u pogledu veština, znanja i sposobnosti

Veštine u višku u većini zemalja

Fizička snaga, periferni vid, percepcija dubine, izdržljivost

Spretnost ruku, preciznost kontrole

Inženjerstvo i tehnologija, prerada hrane, građevinarstvo

Veštine u manjku u većini zemalja

Induktivno i deduktivno rezonovanje, tečnost ideja

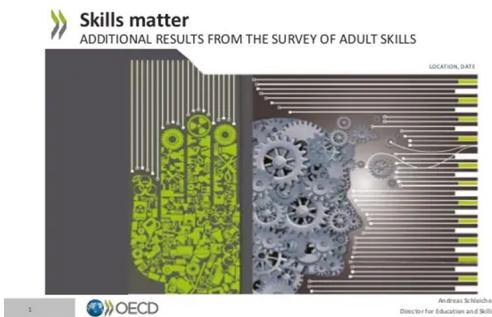
Pouzdanost, liderstvo, inicijativa, saradnja

Socijalna perceptivnost

STEM veštine



# Zašto bi trebalo da brinemo o disbalansima veština?





# Cena neaktivnosti je visoka

Za pojedince



Niže plate

Slabije zadovoljstvo na radu

Rizik gubitka radnog mesta i zastarevanja veština

Za poslodavce



Niža produktivnost

Upraznjena mesta ostaju predugo nepunjena



Kašnjenje u usvajanju tehnologija



Visok obrt i troškovi prekvalifikovanja

Za zemlje



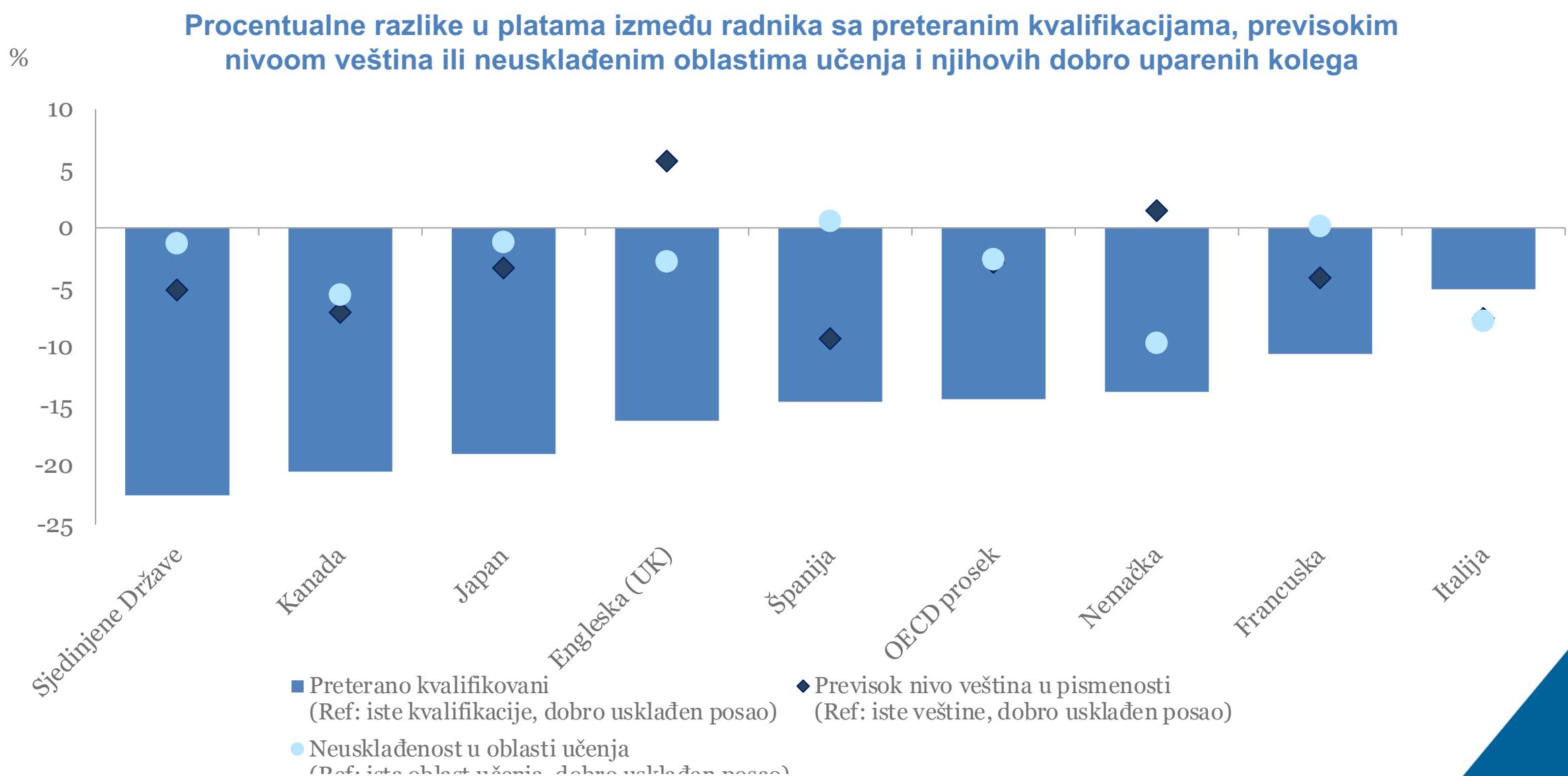
Manja konkurentnost

Manja zbirna produktivnost

Nepovratni troškovi u sistemu veština

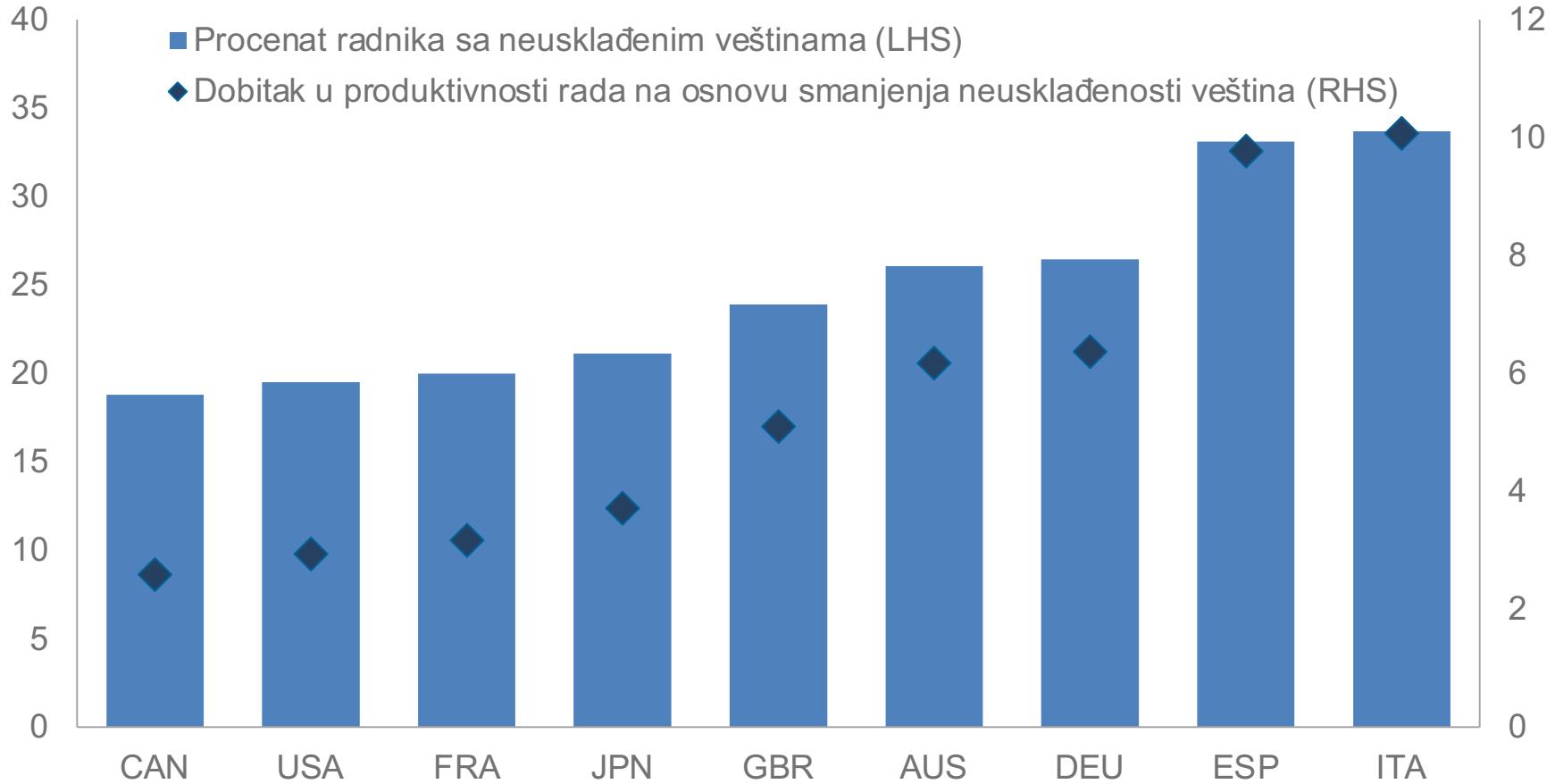


# Neusklađenost kvalifikacija, pismenosti i oblasti učenja utiče na plate



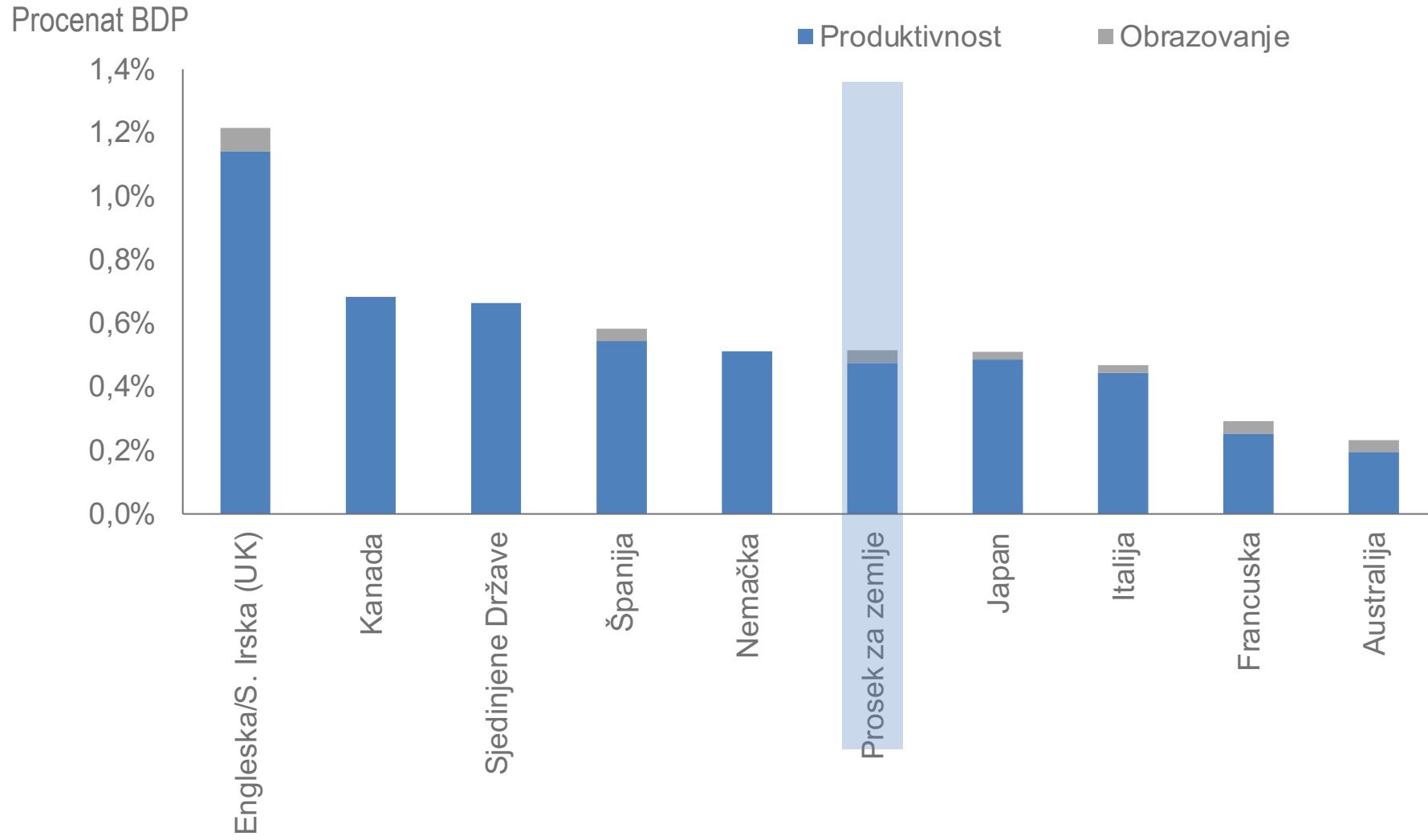


# Neusklađenost u pismenosti i produktivnost





# Trošak neusklađenosti u oblasti učenja može da iznosi više od 1% BDP-a





# Šta znamo o uzrocima neusklađenosti?

## Dinamika tržišta rada predviđa preterane kvalifikacije

- Radnici koji su otpušteni u kontekstu zatvaranja preduzeća verovatnije je da će biti preterano kvalifikovani prilikom ponovnog zapošljavanja od radnika koji daju otakz
  - Efekat je jači ako se odvajanje radnih mesta javlja u vreme porasta nezaposlenosti
- Što je duže vreme provedeno bez posla između dva zaposlenja, veći je rizik od preteranih kvalifikacija, što ukazuje na zastarevanje veština

## Šta dovodi do neusklađenosti u oblasti učenja?

- Zasićenje: previše je diplomaca u datom polju, a manje radnih mesta u odgovarajućem sektoru

Za diplomce iz zasićenijih oblasti verovatnije je da će biti neusklađeni (i preterano kvalifikovani)
- Prenosivnost veština: veštine iz oblasti su prenosive / vrednuju se u drugim sektorima
  - Okvirno: Broj veština dobro je usklađen u tom sektoru  
Broj oblasti učenja nije usklađen u tom sektoru

Za diplomce iz oblasti sa većim stepenom prenosivosti verovatnije je da će biti neusklađeni i dobro kvalifikovani



# Poruke relevantne za politike

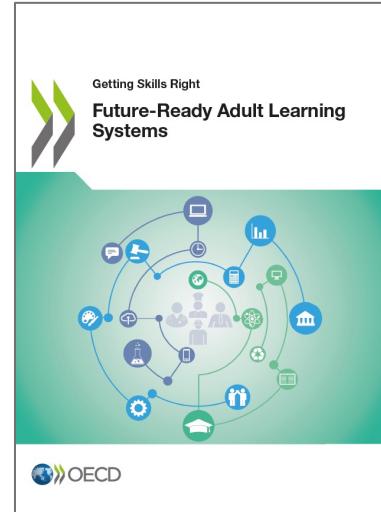
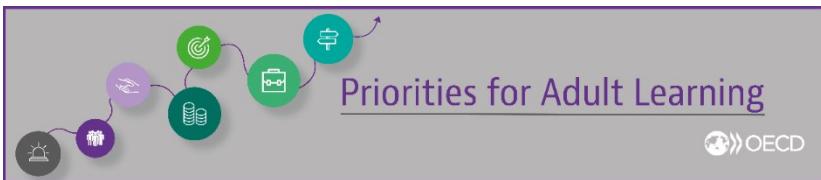
---

- Promovisati vezu između pružanja obrazovanja i potreba tržišta rada
  - Sistemi za procenu veština i predviđanje povezani sa definicijom upražnjenih radnih mesta
  - Karijerno vođenje za mlade i odrasle osobe može da pomogne da se usmere ulaganja u obrazovanje i obuku u smeru traženih veština
- Promovisati prenosivost veština kako neusklađenost oblasti učenja ne bi proizvodila preteranu kvalifikovanost
  - Radni okviri zasnovani na kompetencijama
  - Fleksibilni programi prekvalifikovanja
  - Jake osnovne veštine u svim putanjama obrazovanja i obuke
- Podstići firme da obučavaju i gaje kulturu učenja:
  - Povećati internu fleksibilnost za prilagođavanje radnih zadataka veštinama novih zaposlenih;
  - Promovisati bolju raspodelu radnika na zadatke; i
  - Obezbediti podsticaje radnicima koji potpunije koriste svoje veštine u radu



# Hvala

Kontakt: [Glenda.Quintini@OECD.org](mailto:Glenda.Quintini@OECD.org)



Internet strana: <http://www.oecd.org/employment/skills-and-work.htm>



**www.oecdskillsforjobsdatabase.org**

